

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **G. M. T. S. F.**, zastoupen JUDr. Štěpánem Pastorkem, advokátem se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**, se sídlem Nádražní 2437/2, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 1. 2024, č. j. 33 A 1/2024-66,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta JUDr. Štěpána Pastorka **se určují** částkou 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného opatrovníka žalobce, advokáta JUDr. Štěpána Pastorka, **se určují** částkou 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 12. 2023, č. j. KRPP-166216-24/ČJ-2023-030022, prodloužila podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), dobu zajištění žalobce (stěžovatele) za účelem jeho předání (přemístění) do Rumunské republiky podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), stanovenou na 30 dnů od okamžiku omezení jeho osobní svobody rozhodnutím žalované ze dne 19. 11. 2023, č. j. KRPP-166216-8/ČJ-2023-030022, o 22 dní, tj. celkem byla doba zajištění prodloužena na 52 dní od okamžiku omezení osobní svobody (od 19. 11. 2023, 11:15 hod., do 9. 1. 2024).

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel byl dne 19. 11. 2023 hlídkou Policie ČR kontrolován ve vlaku č. EC358 na trase Praha-Mnichov. Stěžovatel nedisponoval průkazem totožnosti ani jiným dokladem, přičemž policejní hlídce nesrozumitelně sdělil své jméno a konstatoval, že nemá žádné oprávnění pobývat na území EU, pochází z Kamerunu a cestuje za svým bratrem do Belgie. Stěžovatel proto byl zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Následně bylo v systému Eurodac zjištěno, že stěžovatel je od 4. 10. 2023 žadatelem o mezinárodní ochranu v Rumunsku. Stěžovatel při podání vysvětlení dle § 167 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců dne 19. 11. 2023 mj. vypověděl, že z Kamerunu vycestoval, neboť je homosexuál a byl kvůli tomu diskriminován. Nejprve cestoval do Moldávie, kde měl studijní vízum (na tři měsíce). Po pěti měsících pobytu v Moldávii se měl od jednoho Moldavana dozvědět, že v této zemi není homosexualita legální, proto využil nabídky cestovat do schengenského prostoru. Cestoval v dodávce až do Vídně, odkud pak odjel spolujízdou do ČR. V ČR si koupil lístek do Belgie, kam chtěl vycestovat za známými. Cestovní doklad ztratil někde v Moldávii. V Kamerunu žije jeho matka a sestra, s nimiž je v telefonickém kontaktu. Na dotaz, z jakého důvodu u sebe měl lékařskou zprávu, stěžovatel odpověděl, že jej svědily ruce, proto jej v Rumunsku zavezl řidič dodávky k lékaři, policie jej tam však nekontrolovala. V Rumunsku nezůstal, neboť se podle něj nejedná o „schengenskou zemi“. Chtěl cestovat do Belgie, kde má známé. V ČR pobývá od 13. 11. 2023, přičemž bydlel ve vesnici asi 3 hodiny od Prahy u tchýně svého bratra, kterou viděl poprvé, jinak nikoho v ČR nezná. Ve Spojeném království žije jeho bratr, který má českou manželku. Na dotaz, proč uvedl, že v Rumunsku nebyl kontrolován policií, když je tam veden jako žadatel o mezinárodní ochranu, stěžovatel odpověděl, že nechtěl pokračovat v azylovém řízení v Rumunsku, neboť tato země pro něj není příznivá z hlediska dodržování práv homosexuálů. Uvedl, že v Rumunsku jej kontrolovala police v dodávce, a poté mu vzala otisky. Žádné řízení s ním však vedeno nebylo. Během výpovědi následně připustil, že v Rumunsku žádal o mezinárodní ochranu, ale chtěl žádat v Belgii, přičemž netušil, že již nebude mít možnost podat žádost v jiném členském státě EU. Do Rumunska ani Kamerunu se stěžovatel vrátit nechce, chtěl by do Belgie. V Kamerunu mu hrozí mučení a nelidské zacházení či trest smrti za jeho sexuální orientaci. V době pohovoru měl u sebe asi 600 EUR a „nějaké české peníze“, na území ČR nemá majetek či závazky.

[3] Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl veden jako žadatel o mezinárodní ochranu v Rumunsku, které tak bylo podle čl. 3 odst. 2 prvního pododstavce nařízení Dublin III příslušné k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, rozhodla žalovaná o stěžovatelově zajištění za účelem jeho předání (přemístění) do Rumunska rozhodnutím ze dne 19. 11. 2023, č. j. KRPP-166216-8/ČJ-2023-030022, a to na 30 dnů od 19. 11. 2023. Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalované o zajištění žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 20. 12. 2023, č. j. 35 A 5/2023-18, zamítl, přičemž kasační stížnost proti tomuto rozsudku stěžovatel nepodal.

[4] Rozhodnutím žalované ze dne 7. 12. 2023, č. j. KRPP-166216-24/ČJ-2023-030022, které je předmětem soudního přezkumu v nyní posuzované věci, byla doba zajištění stěžovatele prodloužena o 22 dnů, tj. do 9. 1. 2024. Žalovaná konstatovala, že v případě stěžovatele hrozí vážné nebezpečí útěku dle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel na území ČR pobývá neoprávněně, sdělil, že se do Rumunska nechce vrátit, a naopak odcestuje do Belgie. Stěžovatel rovněž nemá žádné prostředky k pobytu či vycestování ani nebyl schopen uvést adresu pobytu na území ČR. Žalovaná též připomněla, že stěžovatel několikrát úmyslně sdělil nepravdivé informace. Podle žalované by uložení

pokračování

zvláštních opatření za účelem vycestování dle § 123b zákona o pobytu cizinců (tedy alternativ k zajištění) nebylo účinné. U stěžovatele jsou naplněny podmínky pro neuložení zvláštních opatření za účelem vycestování dle § 123b odst. 5 téhož zákona, neboť je u něj zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vycestovat do Belgie. Žalované nebyly známy žádné skutečnosti, které by mohly zmařit předání stěžovatele do Rumunska. Dobu prodloužení zajištění žalovaná stanovila podle délky lhůty pro realizaci přemístění (předání) cizince do příslušného členského státu podle čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III, která činí šest týdnů od vyhovění žádosti o přijetí zpět ze strany dožádaného státu. Tato lhůta tedy v tomto případě počala běžet dne 28. 11. 2023, kdy Rumunsko akceptovalo danou žádost o přijetí stěžovatele zpět, a končí právě dnem 9. 1. 2024.

[5] Stěžovatel podal proti uvedenému rozhodnutí žalované o prodloužení zajištění žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 9. 1. 2024, č. j. 33 A 1/2024-66, zamítl. Podle krajského soudu důvody zajištění stěžovatele přetrvávaly i nadále. Žalovaná též přezkoumatelně zdůvodnila, proč nelze v případě stěžovatele využít alternativy k zajištění, správně přitom vycházela ze skutečností zjištěných v době rozhodování o zajištění stěžovatele. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku, dle níž není stěžovatelovo předání do Rumunska realizovatelné, neboť v praxi nejsou transfery do Rumunska realizovány. Dne 28. 11. 2023 zaslala Rumunská republika souhlas s přijetím stěžovatele zpět, přičemž pokud by v současné době nebylo možné předání osob do Rumunska dle nařízení Dublin III, Rumunská republika by s přijetím stěžovatele zpět nesouhlasila. V době vydání žalobou napadeného rozhodnutí nebyly známy žádné skutečnosti, jež by mohly předání stěžovatele do Rumunské republiky zmařit, přičemž jedinou překážkou, proč nebylo možné stěžovatele předat ihned, jsou lhůty stanovené v nařízení Dublin III a složitost přípravy předání stěžovatele. Odůvodnění samotné doby prodloužení zajištění stěžovatele shledal krajský soud přezkoumatelným a odpovídajícím průběhu řízení.

[6] Krajský soud k tvrzení stěžovatele, dle níž z mezinárodních dokumentů vyplývají jednoznačné pochybnosti o stavu lidských práv osob náležející ke komunitě LGBT+ v Rumunsku, což krajský soud podřadil pod námitku systémových nedostatků azylového systému v Rumunsku, konstatoval, že systémovými nedostatky se měla žalovaná povinnost zabývat pouze tehdy, pokud by byly o jejich neexistenci důvodné pochybnosti. Žalovaná při rozhodování o prodloužení zajištění musí vycházet zejména z původního rozhodnutí o zajištění a z obecně známých skutečností o stavu a případných nedostacích azylového systému dané země. Je zřejmé, že stěžovatel dobrovolně požádal o mezinárodní ochranu právě v Rumunsku, přičemž jeho neochota se do této země vrátit souvisí s tím, že hodlá odcestovat do Belgie. Pokud se stěžovatel obává, že by mohl být diskriminován z důvodu své sexuální orientace i v zařízení pro zajištění cizinců v ČR, pak taková změna okolností nemusí dle krajského soudu podléhat soudnímu přezkumu v této fázi řízení, přičemž stěžovatel může požádat o propuštění ze zajištění či úpravu poměrů v něm, avšak za současné situace není důvod přemísťovat stěžovatele do jiného zařízení. V souvislosti s tvrzenými obavami stěžovatele ohledně přemístění do Rumunska je podstatné, zda by podmínky v této zemi byly pro stěžovatele natolik nevyhovující, že by z nich vyplývalo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s ním. To však stěžovatel netvrdil, své obavy z diskriminace na základě jeho sexuální orientace v žádném ohledu nijak nekonkretizoval, a proto je soud považuje za účelové. Nelze zároveň odhlédnout od toho, že se stěžovatel dobrovolně rozhodl podat žádost o mezinárodní ochranu právě v Rumunsku. Žalovaná tedy proto dle názoru krajského soudu nepochybila, pokud se otázkou zranitelnosti stěžovatele nezabývala.

Závěrem krajský soud konstatoval, že neshledal žádný z nedostatků žalobou napadeného rozhodnutí vytýkaných stěžovatelem. Skutkový stav byl zjištěn v souladu s § 3 správního řádu a nedošlo ani k porušení § 2 odst. 2 a 4, § 50 odst. 3 či § 68 odst. 3 správního řádu.

[7] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť krajský soud na některé žalobní námitky vůbec nereagoval a ve zbytku pouze odkázal na žalobou napadené rozhodnutí. Dle stěžovatele se nelze spokojit s pouhým konstatováním, že společný evropský azylový systém by měl fungovat správně, zvláště když stěžovatel přednesl konkrétní argumentaci, proč v jeho případě může v Rumunsku dojít k porušení jeho práv. Stěžovatel též uvedl konkrétní důvody, proč se na území EU pohybuje bez pobytového oprávnění. Dále stěžovatel namítá nesprávnost právních závěrů krajského soudu ohledně podmínek prodloužení jeho zajištění. Není pravdou, že důvody prodloužení zajištění jsou totožné jako v případě prvního rozhodnutí, přičemž v žalobou napadeném rozhodnutí chybí zdůvodnění nutnosti prodloužení zajištění i jeho stanovené délky. Není dostatečné pouze odkazovat na lhůty plynoucí z nařízení Dublin III, obzvláště pokud stěžovatel od počátku zpochybňoval zákonnost a proveditelnost svého předání do Rumunska. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu stěžovatel připomněl, že při přezkumu rozhodnutí o zajištění je nezbytné zabývat se i realizovatelností jeho účelu. Krajský soud byl povinen posoudit jeho námitky vztahující se k systémovým nedostatkům rumunského azylového systému a též riziko jeho návratu do Kamerunu. Stejně tak měl krajský soud posoudit stěžovatelovu zranitelnost, jež měla být důvodem pro zvážení alternativ k zajištění.

[8] Žalovaná sdělila, že se ke kasační stížnosti vyjadřovat nebude, neboť se již vyjádřila v jiné věci stěžovatele vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 As 39/2024. Kasační stížnost v uvedené věci směřuje proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 2. 2024, č. j. 35 A 2/2024-37, jímž byla zamítnuta stěžovatelova žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 1. 2024, č. j. KRPP-166216-39/ČJ-2023-030022. Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla o dalším prodloužení doby zajištění stěžovatele poté, co stěžovatel podal žalobu spojenou s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 12. 2023, č. j. OAM-1579/DS-D03-D08-2023, ve věci přemístění stěžovatele do Rumunska, čímž došlo dle čl. 28 odst. 3 třetího pododstavce nařízení Dublin III k prodloužení lhůty k realizaci přemístění (předání) stěžovatele. Ve vyjádření ke kasační stížnosti v nyní posuzované věci žalovaná dále konstatovala, že stěžovatel byl dne 2. 2. 2024 propuštěn ze Zařízení pro zajištění cizinců Balková a předán do Rumunska.

[9] Z úřední činnosti je Nejvyššímu správnímu soudu známo, že stěžovatelova kasační stížnost proti zmíněnému rozsudku krajského soudu ze dne 7. 2. 2024, č. j. 35 A 2/2024-37, ve věci dalšího prodloužení zajištění stěžovatele byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2024, č. j. 1 Azs 39/2024-41, odmítnuta pro nepřijatelnost. Žaloba stěžovatele proti zmíněnému rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 12. 2023, č. j. OAM-1579/DS-D03-D08-2023, ve věci přemístění stěžovatele do Rumunska pak byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 2. 2024, č. j. 33 Az 1/2024-55. Řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 23. 8. 2024, č. j. 4 Azs 35/2024-36, dle § 33 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil z toho důvodu, že nebylo možné zjistit místo pobytu stěžovatele.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného

pokračování

rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[12] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[13] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost.

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že navazuje na závěry, které učinil již ve zmiňovaném usnesení ze dne 21. 5. 2024, č. j. 1 Azs 39/2024-41, ve věci rozhodnutí žalované o dalším prodloužení zajištění stěžovatele.

[15] Nejvyšší správní soud připomíná, že správní soudy jsou povinny při přezkumu dodržení podmínek zákonnosti zajištění cizince, které vyplývají z unijního práva, tedy i ve věcech zajištění za účelem předání státu příslušnému k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, na které dopadá nařízení Dublin III, přihlížet z moci úřední k vadám a nezákonnostem rozhodnutí o zajištění, které soudy zjistí, případně které vyjdou v řízení najevo, přestože nejsou součástí uplatněných žalobních bodů [viz rozsudek velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední)*, C-704/20 a C-39/21, ECLI:EU:C:2022:858, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Azs 96/2021-39, publ. pod č. 4456/2023 Sb. NSS]. Podle Nejvyššího správního soudu tomuto požadavku krajský soud dostál.

[16] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že převážně obecně formulované námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, podle nichž krajský soud nedostatečně přezkoumal rozhodnutí žalované a nevypořádal veškeré

stěžovatelovy námitky (především námitky vztahující se k možným systémovým nedostatkům rumunského azylového systému), nezakládají přijatelnost kasační stížnosti. Napadený rozsudek krajského soudu je sice poměrně stručný, ale srozumitelný a opřený o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Krajský soud žalobní body vypořádal, své závěry odůvodnil a relevantně argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů, nelze tak jeho rozsudek považovat za nepřezkoumatelný (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2021, č. j. 5 Azs 388/2020-45, všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[17] Stěžovatel byl zajištěn podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož platí, že „[n]elze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky“. Podle odstavce 4 téhož ustanovení dále platí, že „[p]olicie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo sousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.“.

[18] Nejvyšší správní soud souhlasí s žalovanou, že v tomto případě bylo nebezpečí útěku stěžovatele ve smyslu citovaného ustanovení ve spojení s čl. 2 písm. n) a čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III dáno, neboť nejenže stěžovatel vstoupil na území ČR neoprávněně a nedisponoval přitom platnými doklady, ale zároveň jasně vyjádřil svůj úmysl nevrátit se do Rumunska, tedy státu příslušného pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, a naopak hodlal pokračovat v cestě do Belgie.

[19] Správní orgán se musí při rozhodování o zajištění, a případně, z hlediska možných nových skutečností, i při rozhodování o prodloužení doby zajištění, zabývat také otázkou realizovatelnosti účelu zajištění. K tomu lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, na které upozorňuje sám stěžovatel a podle něhož má správní orgán „povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...] O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu“.

pokračování

[20] Stěžovatel v tomto kontextu namítá, že je rumunský azylový systém zatížen systémovými nedostatky spočívajícími zejména v diskriminaci osob s minoritní sexuální orientací. Podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III, který je kodifikací předcházející judikatury Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva, „[n]ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát“, přičemž třetí pododstavec dále stanoví, že „[p]okud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem“.

[21] K povaze systémových nedostatků je však třeba uvést, že musí dosahovat takové intenzity, aby zakládaly riziko porušení čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ten stanoví, že „[n]ikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení“. Těžiště posuzování této otázky je přitom v řízení o přemístění cizince do příslušného státu, který vede Ministerstvo vnitra; naopak, jak už bylo konstatováno, policie posuzuje v rozhodnutí o zajištění tuto otázku pouze předběžně a pouze z hlediska toho, zda je přemístění daného cizince, tedy naplnění účelu zajištění, alespoň potenciálně možné. Rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, publ. pod č. 3773/2018 Sb. NSS, sjednotil do té doby nejednotné požadavky judikatury zdejšího soudu na to, do jaké míry a v jakém rozsahu se má již policejní orgán v rozhodnutí o zajištění cizince k dané otázce vyslovit. Rozšířený senát přijal následující závěr: „V rozhodnutí o zajištění cizince dle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, za účelem jeho předání do jiného členského státu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 604/2013 („Dublin III“), se nemusí správní orgán vyslovit k otázce systémových nedostatků ve státě, kam má být cizinec předán, jsou-li současně splněny tři předpoklady: taková námitka nebyla v řízení před správním orgánem vůbec uplatněna, správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází, a o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti.“ Tyto závěry platí tím spíše pro rozhodnutí o prodloužení doby zajištění, v němž by měl správní orgán primárně posuzovat otázku, zda je možné a nutné dobu zajištění prodloužit, avšak byl by povinen se rovněž vypořádat s případnými novými informacemi či skutečnostmi, jež by zpochybňovaly zákonnost samotného zajištění.

[22] Ve zmiňovaném rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu rovněž konstatoval: „Evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí [srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10, ve věci N. S. a dalších, jenž je v zásadě aplikovatelný i za současné právní úpravy]. K tomu Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016-37, uvedl, že „[m]ožnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit (body 82 až 85). Je tomu tak pouze tehdy, kdy je třeba vážně se obávat, že dochází k systematickým nedostatkům azylového řízení a podmínek příjmu žadatelů v příslušném členském státě, které s sebou nesou riziko

nelidského či ponižujícího zacházení (bod 86)“. Uplatnění vyvratitelné domněnky, že příslušný členský stát EU si plní své závazky vyplývající ze společného evropského azylového systému alespoň v takové míře, že v něm nedochází k systémovým nedostatkům ve výše uvedeném smyslu, tedy není nějakou neopodstatněnou spekulací krajského soudu, jak naznačuje stěžovatel v kasační stížnosti, ale základním východiskem judikatury Soudního dvora EU a na něj navazující judikatury Nejvyššího správního soudu k dané otázce.

[23] Jistěže nelze vyloučit, že by uvedená domněnka byla i v případě Rumunska (jak k tomu již v minulosti došlo u Řecka či Maďarska) vyvrácena. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu však obecně dosud nebylo prokázáno, že by rumunský azylový systém trpěl systémovými nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III (srov. např. rozsudky ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018-20, ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 397/2020-26, ze dne 6. 4. 2021, č. j. 5 Azs 372/2020-28, ze dne 1. 7. 2021, č. j. 7 Azs 91/2021-23, či usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019-30, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019-37, ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 Azs 135/2020-32, ze dne 21. 7. 2021, č. j. 10 Azs 42/2021-40, ze dne 16. 4. 2021, č. j. 5 Azs 372/2020-28, či ze dne 25. 4. 2024, č. j. 5 Azs 40/2024-46). Ani stěžovateli se v posuzované věci uvedenou domněnku vyvrátit nepodařilo.

[24] Nejvyšší správní soud dodává, že orgány členských států jsou povinny zabývat se nejen existencí systémových nedostatků azylového řízení či podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, ale musí si rovněž všimnout případných individuálních rizik ve smyslu rozsudku Soudního dvora ze dne 16. 2. 2017, C-578/16 PPU, *C. K. a další*, ECLI:EU:C:2017:127, kdy by vzhledem k okolnostem případu již samo přemístění představovalo riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Úmluva). Opět je ovšem třeba upozornit na charakter rozhodnutí o zajištění cizince za účelem jeho předání (přemístění), resp. prodloužení doby jeho zajištění, podle nařízení Dublin III a omezený časový i věcný rámec pouze předběžného posouzení otázky realizovatelnosti samotného přemístění, které jinak v plném rozsahu přísluší provést Ministerstvu vnitra v dublinském řízení. Jak již bylo konstatováno, i toto dublinské rozhodnutí o samotném přemístění stěžovatele bylo ke stěžovatelově žalobě Krajským soudem v Plzni přezkoumáno a ani tuto žalobu krajský soud neshledal, ani ve vztahu k nyní posuzovaným otázkám, důvodnou.

[25] V nynější věci stěžovatel v rámci své výpovědi při podání vysvětlení neuvedl nic, co by systémovým nedostatkům v Rumunsku nebo tomu, že by v jeho případě existovala individuální rizika nelidského či ponižujícího zacházení, mohlo nasvědčovat. Stěžovatel nejprve pouze zmínil, že v Rumunsku nechtěl zůstat, neboť se nejedná o „*schengenskou zemi*“, následně dodal, že v Rumunsku nechtěl získat mezinárodní ochranu, neboť by mu v Rumunsku nebylo zaručeno „*právo na jeho sexuální orientaci*“. V žalobě a následně i v kasační stížnosti pak stěžovatel v této souvislosti zmiňoval, že v Rumunsku dochází k diskriminaci osob s menšinovou sexuální orientací. Učinil tak bez dostatečné konkretizace svých tvrzení, vlastních zkušeností či alespoň doložení zpráv, ze kterých by bylo možné dovodit, že v Rumunsku dochází k nelidskému či ponižujícímu zacházení konkrétně s homosexuálními žadateli o mezinárodní ochranu. Jakési stručné dokumenty sice stěžovatel v soudním řízení předložil, týkají se ovšem postavení homosexuálů a dalších osob s odlišnou sexuální orientací v Rumunsku obecně (a jak vyplývá i ze stěžovatelových podání, popisují

pokračování

spíše obecné problémy s intolerancí vůči sexuálním menšinám, které se v různé míře bohužel vyskytují v každé, i demokratické, společnosti), nikoliv zacházení s nimi v rámci rumunského azylového systému.

[26] Hodnověrnost stěžovatelovy výpovědi, včetně tvrzení o jeho sexuální orientaci, navíc snižují nepravdivé informace, které stěžovatel při podání vysvětlení uváděl ohledně své žádosti o mezinárodní ochranu podané v Rumunsku. Nejprve totiž stěžovatel tvrdil, že v Rumunsku byl pouze u lékaře a žádná policie jej nekontrolovala. Následně uvedl, že jej v Rumunsku policie kontrolovala a také mu vzala otisky, ale nebylo s ním vedeno žádné řízení, přičemž po provedené kontrole pokračoval dál v cestě do Belgie. Poté však přiznal, že o mezinárodní ochranu v Rumunsku požádal, i když chtěl požádat až v Belgii a netušil, že podáním žádosti v Rumunsku ztrácí možnost žádat o mezinárodní ochranu v jiném členském státě. Ze správního spisu přitom jednoznačně vyplývá, že stěžovatel je v systému Eurodac veden jako žadatel o mezinárodní ochranu. Dále ze spisu plyne, že rumunská strana uznala svou příslušnost dle nařízení Dublin III k posouzení žádosti stěžovatele, a tedy souhlasila s přijetím stěžovatele zpět na své území. Byť tedy stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu v Rumunsku, nijak svá tvrzení ohledně diskriminace přímo žadatelů o mezinárodní ochranu s odlišnou sexuální orientací v této zemi nekonkretizoval. Z uvedeného proto nelze dovodit, že by stěžovateli hrozilo v rámci podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku nelidské či ponižující zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy, na jehož základě by bylo možné dospět k závěru, že by bylo jeho přemístění do této země *a priori* vyloučeno.

[27] Vůbec nic pak stěžovatel neuvádí k tvrzeným systémovým nedostatkům azylového řízení v Rumunsku, jež by měly spočívat v tom, že by byl navrácen do země původu, tj. do Kamerunu, aniž by byly řádně posouzeny důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Není vůbec jasné, z čeho stěžovatel takové riziko tzv. *chain refoulement* dovozuje, takže ani Nejvyšší správní soud se nemohl takovou hypotetickou otázkou v této věci zabývat. Pokud jde o stěžovatelovo tvrzení, že Rumunsko dublinské transfery fakticky nepřijímá, to je vyvráceno již samotnou skutečností, že v jeho případě k tomuto transferu dne 2. 2. 2024 došlo.

[28] Správní orgán měl dále povinnost zkoumat, zda je předání (přemístění) stěžovatele realizovatelné v době zajištění a o jakou dobu je v této souvislosti nezbytné zajištění stěžovatele prodloužit. Konkrétně při předání realizovaném v intencích nařízení Dublin III judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že je nutné při stanovení doby zajištění respektovat jednotlivé lhůty stanovené v čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III, tj. měsíční lhůtu pro podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, dvoutýdenní lhůtu pro odpověď dožádaného členského státu na tuto žádost a šestitýdenní lhůtu pro následnou realizaci přemístění. Po obdržení odpovědi na žádost o převzetí nebo přijetí zpět může být doba zajištění stanovena nejvýše na šest týdnů ode dne, kdy dožádaný stát na žádost odpověděl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015-32, nebo na něj navazující rozsudky ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 167/2018-72, a ze dne 27. 5. 2019, č. j. 8 Azs 244/2017-64).

[29] Žalovaná postupovala právě s odkazem na lhůty uvedené v čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III a prodloužila dobu zajištění o 20 dnů v situaci, kdy stěžovatel byl původně zajištěn do 18. 12. 2023 a Rumunsko na žádost o přijetí zpět reagovalo dne 28. 11. 2023. Doba zajištění stanovená nyní posuzovaným rozhodnutím končila dne 9. 1. 2024, tj. 6 týdnů od odpovědi Rumunska na žádost ČR o přijetí zpět. Zároveň žalovaná zdůvodnila, proč

nebylo možné zajištění prodloužit o kratší dobu, když uvedla, že přemístění bude možné realizovat nejdříve po uplynutí patnáctidenní lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o přemístění stěžovatele do Rumunska. Tuto žalobu, s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku, stěžovatel následně skutečně podal, čímž došlo k prodloužení lhůty pro realizaci jeho přemístění a muselo zároveň dojít i k dalšímu prodloužení jeho zajištění. Žalovaná tedy délku doby prodloužení zajištění stěžovatele dostatečně zdůvodnila.

[30] Stěžovatel dále namítá, že žalovaná měla před zajištěním stěžovatele za účelem jeho předání dostatečně posoudit, zda nepřichází v úvahu využití mírnějších opatření především s ohledem na jeho zranitelnost spočívající v jeho odlišné sexuální orientaci. K této námitce je nezbytné dodat, že i pokud by byla stěžovatelova tvrzení ohledně jeho sexuální orientace pravdivá a navíc by z toho důvodu stěžovatel měl být považován za zranitelnou osobu, nejednalo by se o skutečnost, která by bez dalšího vylučovala jeho zajištění dle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, resp. prodloužení jeho zajištění, byť by jistě k případné zranitelnosti stěžovatele bylo třeba přihlídnout během výkonu jeho zajištění [srov. čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III ve spojení s čl. 11 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (tzv. přijímací směrnice)]. Stěžovatel ovšem v této souvislosti v žalobě prostřednictvím svého tehdejšího zástupce (Organizace pro pomoc uprchlíkům) pouze opět zcela obecně brojil proti svému umístění do ZZC Balková s tím, že je určeno pro zajištění cizinců – mužů, kteří pocházejí z nejrůznějších kulturních prostředí a mohou se tedy u nich projevovat předsudky vůči homosexuálům. Stěžovatel však neuvedl žádnou takovou svou osobní negativní zkušenost během svého zajištění v daném zařízení ani to, že by mu správa daného zařízení v takové eventuální situaci neposkytla účinnou ochranu. Navíc otázky podmínek zajištění během jeho výkonu nejsou předmětem nyní posuzovaného rozhodnutí o prodloužení doby zajištění a nemohou být tedy ani předmětem žaloby směřující proti takovému rozhodnutí správního orgánu. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, publ. pod č. 4058/2020 Sb. NSS, pokud cizinec nesouhlasí se svým umístěním do určitého zařízení pro zajištění cizinců, příp. s podmínkami svého zajištění, je třeba, aby využil jiných prostředků nápravy, a to žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.).

[31] Stěžovatel se v žalobě v dané souvislosti domáhal též toho, aby bylo v jeho případě přijato zvláštní opatření za účelem vycestování dle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, tedy aby mu byla uložena povinnost zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly, přičemž tím místem mělo být dle stěžovatele jedno z pobytových středisek pro žadatele o mezinárodní ochranu. Jak ovšem již zdůraznily žalovaná i krajský soud, uložení jakéhokoli mírnějšího opatření bránila především skutečnost, že stěžovatel projevil zcela zjevný úmysl neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu (srov. § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry žalované, potažmo krajského soudu, že míra nebezpečí útěku, a tedy i úplného zmaření výkonu předání (přemístění) stěžovatele do Rumunska byla u stěžovatele natolik vysoká, že by uložení jakéhokoli zvláštního opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců namísto zajištění nebylo k naplnění daného účelu dostačující.

[32] S ohledem na uvedené skutečnosti tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy,

pokračování

neboť se netýká otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou, byly řešeny rozdílně, případně vyžadovaly učinit judikaturní odklon a nejde ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[33] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, měla by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložila. Ze spisu však nevyplývá, že by jí v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné úřední činnosti vznikly, proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

[34] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2024, č. j. 5 Azs 10/2024-25, ustanoven zástupcem advokát JUDr. Štěpán Pastorek. Hotové výdaje zástupce a jeho odměnu za zastupování stěžovatele platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovený zástupce v řízení o kasační stížnosti učinil dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Ustanovenému zástupci stěžovatele za každý úkon právní služby přísluší odměna ve výši 3100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovenému zástupci stěžovatele se tedy určuje odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti, včetně částky odpovídající DPH ve výši 21 %, v celkové výši 8228 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

[35] Nadto v řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. 3. 2024, č. j. 5 Azs 10/2024-41, ustanovil stěžovateli podle § 29 odst. 3 a 4 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. opatrovníka – advokáta JUDr. Štěpána Pastorka, neboť pobyt stěžovatele nejprve nebyl zdejšímu soudu znám a následně mu sice byla sdělena stěžovatelova adresa v Rumunsku, na které měl stěžovatel pobývat po realizaci přemístění, na tuto adresu se však Nejvyššímu správnímu soudu nepodařilo stěžovateli doručit. Podle § 140 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování v tomto případě stát, přičemž podle těchto ustanovení je nutné vycházet z advokátního tarifu.

[36] Advokátní tarif dříve (ve znění do 19. 11. 2019) obsahoval v § 9 odst. 5 pravidlo, podle kterého se za tarifní hodnotu při výkonu funkce opatrovníka ustanoveného soudem účastníku řízení, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, považovala částka 1000 Kč. Nález Ústavního soudu ze dne 24. 9. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 4/19, a ze dne 19. 10. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 17/21, byl § 9 odst. 5 advokátního tarifu nakonec v celém rozsahu zrušen. Při určení výše odměny opatrovníka ustanoveného účastníkovi, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, je tedy třeba vycházet z § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu.

[37] Ustanovený opatrovník – advokát JUDr. Pastorek učinil ve věci jeden úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (příprava a převzetí zastoupení), za který mu náleží odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu]. Vedle této odměny náleží ustanovenému opatrovníkovi rovněž paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného opatrovníka stěžovatele činí 3400 Kč. Tato odměna a náhrada hotových výdajů musí být dále navýšena o částku odpovídající DPH 21 %. Celkem mu tedy bude z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacena částka 4114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 5. září 2024

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu